

Škodcovia v ovocných sadoch na začiatku jari

Významnými škodcami na jabloniach a slivkách na začiatku jari sú piliarky. Na jabloni škodí piliarka jabloňová *Hoplocampa testudinea* a na slivkách dva druhy piliarok: piliarka slivková *Hoplocampa minuta* a piliarka žltá *Hoplocampa flava* (*Tenthredinidae: Hymenoptera*).

Piliarka jablčná

Dospelý jedinec piliarky jablčnej má telo dlhé asi 6 – 7 milimetrov. Hlava, hrud, nohy a spodná časť bruška je žltá. Horná strana bruška je čierna. Krídla sú priehľadné. Larva – pahúsenica, dorastá do dĺžky 11 – 12 milimetrov. Telo je žltkastej farby, hlava červenohnedá. Má 7 párov panôžok.

Prezimujú dospelé larvy v pôde, v hĺbke 5 až 15 centimetrov. Na jar sa kuklija a dospelé jedince sa liahnu pred kvitnutím jabloní. Po oplodnení samičky kladú vajíčka do pokožky čiastočky jabloňových kvetov. Larvy sa liahnu asi o týždeň a v mladom plode vyhrýzajú povrchovú chodbu. Po zvliekani opúšťajú plod a napádajú ďalší plod vhrýzaním chodby priamo do jadrovníka. Napadnuté plody opadávajú. Larvy koncom júna dospievajú, opúšťajú plod, zahrabujú sa do pôdy kde spriadajú kokón a tu prezimujú.

Škodlivosť

Larvy piliarky jablčnej poškodzujú plody vyhrýzaním povrchovej chodby, ktorá zarastá korkovým pletivom a tak vzniká jazva. Larvy tiež aj vžierajú chodbu do plodu. Vnútro plodu je vyplnené trusom a pach plodov pripomína pach bzdôch.

Zaschnuté povrchové chodby na plodoch spôsobené larvami piliarky jablčnej.

Tento symptóm sa nazýva skorá červivosť jablč. Takto napadnuté plody opadávajú zo stromu. Je to jeden z významných škodcov najmä v intenzívnych sadoch.

Ochrana

Z preventívnych opatrení sú významné agrotechnické opatrenia: jesenné alebo včasné jarne kyprenie pôdy pod stromami. Tieto opatrenia redukujú počet lariev a kukiel v pôde. Zbieraním opadnutých jablč sa redukuje populácia škodcu

nasledujúce vegetačné obdobie. Tiež pestovanie odolných odrôd má význam v redukcii škodlivosti. Najviac napadané sú skoré odrody.

Potrebu priamej ochrany proti tomuto škodcovi môžeme určiť na základe náletu imág na biele leповé doštičky a na základe výskytu vajíčok. Hodnota prahu škodlivosti je výskyt desať a viac jedincov na lapák za dva dni pozorovania. Na základe počtu nakladených vajíčok prah škodlivosti je, ak sa prehliadkou v období od začiatku do konca opa-

dávania korunných lupienkov zistia dve vajíčka na sto kvetných kalichov alebo plodníkov pri slabej násade plodov, alebo štyri a viac vajíčok pri vysokej násade plodov. Optimálny termín ochrany sa stanoví na základe sledovania vývoja vajíčok. Postrek sa vykonáva, keď z vajíčok vidno červené oči lariev. Obyčajne to býva hneď po odkvitnutí. V ekologickej produkcii sa využíva prípravok NeemAzal-T/S, na baze účinnej látky *azadirachtin*, ktorý sa získava zo semien tropického stromu *Azadirachta indica*.

Piliarka slivková a piliarka žltá

Piliarky sú veľmi významnými škodcami sliviek. V niektorých rokoch môžu lokálne zničiť aj 90 percent plodov. Na napadnutých plodoch vidno čierny otvor s trusom. Pri vhrýzaní sa pahúsenic do plodu – tieto nekonzumujú pletivá plodu, ale sa živia kôstkou a semenom. Počas života jedna larva zničí 4 až 5 plodov. Dôsledkom napadnutia nastáva hromadné opadávanie zelených nevyvinutých plodov. Napadnuté plody páchnu po bzdochách.

Dĺžka tela dospelého jedinca piliarky slivkovej je 4 až 5 milimetrov. Hlava, hrud, kladielko a tykadlá pri báze sú čierne. Vrchná časť tykadiel je hnedá. Nohy sú hnedo žlté a krídla priehľadné s hnedou nervatúrou. Larvy sú svetlo hnedé, dlhé 6,5 až 8 milimetrov. Má tri páry hrudných nôh a na brušku 7 párov panôžok.

Dĺžka tela dospelého jedinca samičky piliarky žltej je 5 – 5,5 milimetra. Hlava, hrud, bruško, tykadlá a kladielko sú hnedo žlté. Nohy

sú žlté a krídla priehľadné so žltou nervatúrou. Samček je trochu menší. Larvy sú zelenožlté, dlhé 7 – 9 milimetrov.

Prezimujú dospelé larvy v pôde. Na jar sa kuklija a dospelé jedince sa liahnu, keď je priemerná denná teplota pôdy v hĺbke 5 – 10 centimetrov okolo 10 °C. V tom čase sú slivky vo fáze pučania, alebo vo fáze kvitnutia, alebo na konci kvitnutia. Ak slivky ešte nekvitnú, imága migrujú na stromy, ktoré rozkvitli, kde v kvetoch sajú

Ochrana

Samičky piliarok vyhľadávajú biele kvety sliviek, respektíve jabloní a kladú do nich vajíčka. Láka ich biela farba a tak ich môžeme nalákať a nachytať na biele dosky, natreté nevyschýnajúcim lepom. Takto môžeme výrazne znížiť počet nakladených vajíčok do kvetov. Lapače vyvesujeme do koruny stromu alebo na konci kvitnutia. Ak slivky ešte nekvitnú, imága migrujú na stromy, ktoré rozkvitli, kde v kvetoch sajú

Larva piliarky slivkovej.

nektár a peľ. Neskoršie sa vracajú na slivky a v takomto prípade je napadnutie nižšie. Ak sú slivky rozkvitnuté, napadnutie býva najväčšie. Ak sa kvitnutie skončilo, napadnutie je nepatrné alebo žiadne. Imága sa koncentrujú na odrody, ktoré kvitnú. Po oplodnení samičky kladú vajíčka do kvetov sliviek, najčastejšie do kališných lupienkov. Larvy sa liahnu o 4 – 14 dní a vžierajú sa do kališnej čiastočky k semeníku. Po zvliekani opúšťajú plod a napádajú ďalší plod vyhrýzaním chodby priamo do jadrovníka. Napadnuté plody opadávajú. Larvy koncom júna dospievajú, opúšťajú plod, zahrabujú sa do pôdy, kde spriadajú kokón a tu prezimujú.

stranu, dve dosky na každý meter stromu. Silne znečistené lapače hmyzom treba vymeniť.

Potrebu priamej ochrany proti tomuto škodcovi môžeme určiť na základe náletu imág na biele leповé doštičky a na základe výskytu vajíčok. Na základe počtu nakladených vajíčok prah škodlivosti je, ak sa prehliadkou sto najvyvinutejších plodov zistí päť vajíčok pri slabej alebo až strednej násade plodov, alebo desať a viac vajíčok pri vysokej násade plodov. Optimálny termín ochrany sa stanoví na základe sledovania vývoja vajíčok. Postrek sa vykonáva, keď z vajíčok vidno červené oči lariev.

Ing. JÁN TANCÍK, PhD.
FOTO – AUTOR

Biele leповé dosky umiestnené na stromoch.

NOVINKA NA BÁZE ACETAMIPRIDU

Apiflex®

- insekticíd v modernej tekutej SE formulácii kontaktným i požerovým účinkom
- spoľahlivo likviduje žravý a cicavý hmyz
- použitie v repke, zemiakoch, rajčinách a jabloniach
- vynikajúci pomer ceny a kvality

AGRO ALIANCE SK

Agro Alliance SK, s.r.o.
ČSLA 579/28
972 17 Kanianka
tel./fax: 046 540 0501
fax: 046 540 0051

Regionálni zástupcovia:
Ing. Ján Gajdoš
Hlavná 79
925 28 Pusté Úľany
mobil: 0915 781 289
j.gajdos@agroalliance.sk

Ing. Ladislav Orságh
J. Fándlyho 24
919 43 Cífer
mobil: 0903 457 967
l.orsagh@agroalliance.sk

Ing. Juraj Sakáč
Žitava 1401/10
952 01 Vrábľa
mobil: 0904 103 433
j.sakac@agroalliance.sk

novinka